

Utvrđivanje jezične razvijenosti kod djece predškolske dobi

Radmila Latas, ravnateljica
Dječji vrtić Zlatoksa, Borovo

Dugogodišnji rad s djecom predškolske dobi te suočavanje sa sve učestalijim teškoćama u razvoju govora djece bili su temelj za provođenje istraživanja jezične razvijenosti djece predškolske dobi. Nakon usuglašavanja potreba za svaku skupinu uključenu u istraživanje, proučena je dostupna literatura na ovu temu te određeni ciljevi istraživanja.

Utvrđivanje stanja govorne razvijenosti djece

Poticaj za ovo istraživanje proizašao je iz konkretnih problema. Situacije u kojima su se nalazili odgajatelji kad bi s roditeljima vodili razgovore o teškoćama razvoja govora djece uvijek su iziskivale ranije pripreme kako bi na što jednostavniji ali stručan način izvi-

jestili roditelje o svojim zapažanjima vezanim za govor djeteta. Česta obrazloženja kako su još mali, kako će se to s vremenom ispraviti, zahtijevala su upornost od strane odgajatelja kako bi se ipak krenulo u traženje pomoći stručnjaka – logopeda. Tada dolaze

nove teškoće, budući da u Vukovarsko-srijemskoj županiji, u kojoj je naš vrtić, nema dovoljan broj logopeda – čeka se da bi se došlo do prvog susreta ponekad traje i godinu dana, zatim slijedi zakazivanje termina i tek tada je dijete u tretmanu s logopedom. Od prvog

razgovora s roditeljem do rada logopeda s djetetom prođe i po dvije godine, a tada dijete već prolazi proceduru upisa u školu i događa se da zbog govornih teškoća stručna služba škole predloži odgodu upisa. Željeli smo barem smanjiti vrijeme koje roditelji provedu u razmišljanju treba li djetetu odlazak kod stručnjaka ili ne. Razradili smo planirane zadaće i korake, a potom izradili testove kojima smo ispitali jezičnu razvijenost djece prema dobi.

Utvrđivanje stanja govorne razvijenosti

U ovom koraku proveli smo utvrđivanje stanja govorne razvijenosti djece, koristeći pritom sličice kao pomoć. Rad se odvijao u ugodnoj atmosferi, bez ograničenja vremena, individualno jedan na jedan. Odgajatelji su dobili upute za svaki test, te sličice koje su korištene kao pomoć u testiranju. Vrijeme nije bilo ograničeno. Na kraju testiranja uslijedila je analiza i zaključci. *Test kojim se ispitivao rječnik* sastojao se od sličica s likovima – djeca su prepoznavala i imenovala ili objašnjavala ispitivanje artikulacije. Najveće teškoće za četverogodišnjake predstavljali su pojmovi – dobrotu, strah, san, igra, rad, život. Za petogodišnjake – smrt, strah, rad, bol, glad. Kod šestogo-

dišnjaka to su pojmovi – budućnost, zadovoljstvo, potreba, spretnost, suosjećanje. Djeca bi uglavnom ponovila riječ bez dodatnog objašnjenja. *Test za ispitivanje artikulacije* sastoji se od sličica na kojima su predmeti ili likovi u kojima se određeni glas nalazi na početku, u sredini i na kraju riječi. Analiza dobivenih rezultata pokazala je da se kod četverogodišnjaka najviše poteškoća pri izgovoru pojavljuje kod glasova – DŽ, Đ, Č, Ć, R, LJ, S, H Z, L, Š, kod petogodišnjaka – Š, L, LJ, S, Z, kod šestogodišnjaka – Č, DŽ, Š, Ž. *Testovi dopunjavanja rečenica, provjere znanja riječi i korištenje pristojnih fraza* rađeni su samo sa starijom djecom. Rezultati ovih testova su bili odlični, gotovo bez značajnih pogrešaka. Testiranje su realizirali odgajatelji: Verica Vidić, Vesna Kojić, Jadranka Močić Cvijović, Igor Mijatović i Zorica Kovačević. Analizirajući sve postignute rezultate, imali smo uvid u jezičnu razvijenost svakog djeteta, ali i skupine. Ovo smo iskoristili kako bismo odredili smjernice za daljnji rad i realizaciju aktivnosti kojima bismo barem djelomično otklonili poteškoće kod pojedine djece. No još jedan cilj ovakvog istraživanja je ostvaren. Za roditelje je organiziran tematski roditeljski sastanak na kojem se govorilo o urednom razvoju govora

i najučestalijim teškoćama, a potom je svakom roditelju dan primjerak provedenih provjera uz objašnjenje na koji je način provjera jezične razvijenosti provedena kod djeteta. Za djecu koja su već bila u tretmanu logopeda rađeni su testovi prije i poslije tretmana kako bi se usporedile razlike. Analizirajući testove, roditelji su imali mogućnost donijeti zaključak treba li njihovom djetetu pomoć stručnjaka ili ne. Nakon roditeljskog sastanka i analize testova, roditelji koji su bili u nedoumici potražili su pomoć stručnjaka. Djeca su ušla u program rada s logopedom. Pri upisu u školu nismo imali niti jedno dijete kojemu je određena odgoda upisa u školu zbog teškoća u govoru. Izuzetno nas veseli kad komentari nakon ovakvih roditeljskih sastanaka budu pozitivni te kad se postavljeni ciljevi i ostvare – to nam je poticaj za osmišljavanje sličnih aktivnosti.

Literatura:

1. Grupa autora: *Kako dijete govori?*, Planet Zoe, 2010.
2. Rudež, A.; Vasić, S. *Zadaci za utvrđivanje jezičke razvijenosti djece predškolskog uzrasta*, interni materijal
3. Strac, B., Čudina Obradović, M., Pleša, A., Profaca, B., Letica, M. *Osobine i psihofizički uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi*, Golden marketing, Zagreb, 2004.

istražujemo i stvaramo